

Færoske Landbrugsforhold i 1938.

Af Landbrugskonsulent *M. Winther Lützen.*

Paa Færoerne vil Aaret 1938, hvad angaar Landbrugets administrative Forhold, blive noteret som et bemærkelsesværdigt Aar. Som nævnt i Oversigten over Landbrugsforholdene paa Færoerne i 1937 (Tidsskriftets Hæfte 1 — 1938) blev der i 1937 udstedt 5 nye Love Landbruget vedrørende, nemlig Lov for Færoerne om Jordbrugets Fremme med Gyldighed fra 1. April 1938 og Lov om Haugers Styrelse og Drift m. m., Lov om Hegn og Markfred, Lov om Grandestævne og Lov om Benyttelse af Indsoer og Vandløb, alle med Gyldighed fra 1. Juli 1938.

Som nævnt i Oversigten for 1937 er Udkast til de fire sidstnævnte Love udarbejdet af den færøske Landbokommission, der blev nedsat i 1908, og som aflagde Beretning med Forslag i 1911. Ved disse Loves Gennemførelse er der taget Hensyn til de store Ændringer, det færøske Samfund har undergaaet i de sidste 50 Aar, og særlig til de Ændringer, Landbrugets Forhold har undergaaet.

Udkastet til Lov om Jordbrugets Fremme blev udarbejdet af et Udvalg, der ved Ministeriets Foranstaltning blev nedsat i 1930, og som afgav Beretning og Udkast i April 1932. Efter Sagens Behandling i Færoernes Lagting blev vedkommende Lovforslag af Ministeriet forelagt Rigsdagen, hvor det blev vedtaget i Samlingen 1936/37 efter forudgaaet Behandling og Vedtagelse i Færoernes Lagting senest i dettes Samlinger 1935 og 1936. Der har været rejst Modstand mod denne Lov, men overfor Offentligheden foreligger der endnu intet om, hvilke Realiteter i Loven det er, Modstanden er rejst om. Meget taler for, at der i denne Modstand er mere Storpolitik end reelle Landbrugerinteresser. Loven traadte som nævnt i Kraft fra 1. April 1938, og Landbrugsraadet med de 10 Landbrugsudvalg traadte i Virksomhed fra samme Dato, og de første Indbetalinger til den færøske Jordfond har fundet Sted. Samtidig er Forsøgsvirksomheden paa Færoerne lagt ind under Landbrugsraadets Administration.

Ved Skrivelse af 12. April 1938 anmodede Statsministeriet en Kreds af Repræsentanter fra Centraladministrationen, Kongeriget Danmarks Fiskeribank, Landsforeningen paa Dansk Arbejde, samt Repræsentanter fra de politiske Partier paa Færoerne, Lagtingsfor-

manden, de færøske Rigsdagsmænd samt Repræsentanter fra det færøske Landbrugsraad og de færøske Erhvervsorganisationer om at indtræde i et Udvalg med Amtmanden over Færøerne som Formand og med den Opgave at undersøge Produktions- og Erhvervsforholdene paa Færøerne og eventuelt fremsætte Forslag vedrørende Forbedringer, hvorunder Forslag til en videre Udvikling af Landbrug og Fiskeri samt om nye Næringsveje. Udvalget har holdt nogle Plenarmøder paa Færøerne i Forsommeren og i København i Efteraaret og ventes at ville afgive Beretning i Løbet af Foraaret 1939.

Vedrørende *Vejrforholdene* kan anføres, at April Maaned var tør og varm, Maj var kold og tør, og i Tiden fra 6. til 10. var der Snefald og Frost, Juni var varm med over normal Nedbør og lidt Sol, Juli var kold og vaad med ringe Sol, August var normal med Varme, Nedbør og Solskin, September var varm og tør med ringe Sol, Oktober havde over normal Varme og Nedbør.

Græsvæksten var god, men Indhøstningen af Høet var vanskelig paa Grund af manglende Tørke. Høudbyttet ligger over et Middelaars Udbytte.

*Kartoffelavl*en udvides jævnt hvert Aar. Der hostedes i Aarene 1930, 1935 og 1937 henholdsvis 26 800, 30 000 og 35 000 Tønder Kartofler. Ogsaa i 1938 er Avlen udvidet, og Udbyttet pr. Arealenhed menes at ligge over et Middelaars Udbytte. Enkelte Steder tog Kartoffelskimmelen Overhaand. Sprøjtning og Pudring med skimmeldræbende Midler vinder mere og mere Indpas mellem Dyrkerne, og man er her paa Øerne mange Steder paa Vej til at opfatte Sprøjtning og(eller) Pudring som en nødvendig Assurance, der aarlig bør erlægges.

Paa Grund af den truende Situation med tilsyneladende stor Fare for Krig blev der arbejdet for udvidet *Korndyrkning* i 1938. Der blev tilsaat betydelig større Arealer end sædvanlig, og Udbyttet menes at være tilfredsstillende. Det nyoprettede Landbrugsraad har ydet Præmier for udvidet Korndyrkning.

Opdyrkning af raa Jord har i de senere Aar været i jævn og betydelig Fremgang. Siden 1932 har Landbrugsministeriet stillet et Beløb af 10 000 Kr. til Raadighed til Præmier for Nydyrkning og Indhegning af Opdyrkningsjord. Efter Jordfondens Oprettelse er det Beløb, der kan anvendes hertil, betydelig forhøjet, og Nydyrkingen er udvidet i Forhold hertil. Jordfondens Ydelser til Nydyrkning og til Tilskud til Møddinger og Aglebeholdere m. m. vil, naar Fonden har modtaget de i Loven fastsatte Tilskud, kunne udgøre 60 000 à 70 000 Kr. aarlig, men i de første 5 Aar dog kun 20 000 Kr. aarlig. I 1938 er der ydet et Ekstratilskud til de nævnte Foranstaltninger af 30 000 Kr.

I Henhold til Bestemmelserne i Lov af 11. Februar 1931 om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m. og Ministeriets Bekendtgørelse af 4. Juni s. A. kan der ydes Tilskud til *Kontrollforeninger* til Undersøgelse af Malkekoernes Ydeevne. Der er for Tiden 17 saadanne Foreninger i Gang, og nogle af dem har bestaaet i flere Aar. I Henhold til de fremkomne Regnskaber over Mælkeydelse og Fodring, synes der at være et stort Antal Køer, der er i Stand til at give god Mælkeydelse, medens Fodringen for det meste er ret slap. I Henhold til Optællingen i 1935 gav Køerne paa Færøerne i Gennemsnit 1170 Liter Mælk aarlig pr. Ko. Kontrollforeningernes Tal er betydelig højere og ligger omkring 1500 Liter pr. Ko aarlig, og der er et ret stort Antal, der ligger over 2000 Liter aarlig, og der er Eksempler paa Køer med over 5000 Liter Mælk aarlig. Da Øernes samlede aarlige Mælkeproduktion ikke er større, end at der bliver 140 Liter aarlig pr. Individ, er der særdeles god Anvendelse for en forhøjet Mælkeproduktion, og dette understreges yderligere ved, at der indføres Mælk og Mælkeprodukter repræsenterende 1 Million Liter Sødsmælk.

Da Vinteren var mild, overvintrede *Faarebestanden* godt. Vejrforholdene i Læmningstiden var særdeles gunstige, og Resultatet blev, at Faarebruget i 1938 moder op med et Udbytte, der ligger ikke ubetydelig over et Middelaars Udbytte. Dette gælder baade Slagtelammenes Antal og særlig Kvaliteten. I 1937 slagtedes der ca. 37500 Lam og Faar, og Udbyttet i 1938 menes at ligge noget højere. Prisen paa Slagtelam kan ansættes til 15 Kr. pr. Lam i Gennemsnit.

Prisen paa *Uld og Skind* blev ikke saa lidt lavere end i 1937. Der forarbejdes nu flere *Uldvarer* paa Færøerne end i de nærmest forudgaende Aar, og der arbejdes nu paa at sætte Uldvareproduktionen ved Hjemmearbejde mere i System. Der er saaledes i Aar oprettet en *Husflidsforening*, der som Central skal have en for to Aar siden oprettet Forretning i Thorshavn, der modtager Varerne fra Bygderne, kontrollerer disse og forhandler dem videre, hvorhos der vil blive givet Undervisning i Uldvarernes Fremstilling paa Bygderne.

I 1936 blev de to første *Pelsdyrfarme* oprettede. Ved Udgangen af 1937 var der henvend 30 Farme med ca. 300 Avlsdyr. Som nævnt i Oversigten for 1937 blev mange af disse Farme startet, uden at Ejerne havde nogen Uddannelse i denne Avl. I Betragtning heraf maa det siges, at Avlen i 1938 har gaaet godt. Der er ganske vist nogle Farme, der ikke har givet Udbytte, men for det langt overvejende Antals Vedkommende maa det siges, at det har gaaet helt godt.

Der blev i November Maaned foretaget Inspektion af samtlige

Rævefarme med Avlsdyr ved en norsk Ekspert. Udfaldet af denne Inspektion lover godt for dette nye Erhverv, idet Avlsdyrene gennemgaaende fik gunstig Bedømmelse, hvorhos Rævehusene, der er opførte, betegnes som fuldt ud tidssvarende. Efter Inspektionen blev der afholdt Udstilling i Thorshavn, hvor der mødte 120 Sølv-ræve og Blaaræve. Af disse, der i Forvejen var blevet udpegede ved Inspektionen, fik over 80 pCt. Præmie. Resultatet er opmun-trende, og det viser sig, at samtlige Hunhvalpe og de dertil nød-vendige Hanhvalpe er indsat i Avlen, dels hos de bestaaende Farme og dels hos nye Rævefarmere. En Del Ræve er slagtede, men Ud-faldet af Skindsalget foreligger endnu ikke.

Der er i 1938 indkøbt en Del Mink fra Norge og Sverige. Det viser sig saaledes, at mange har Interesse for Pelsdyravlen.

Færøerne deltog i Udstillingen paa Bellahøj. Af Dyr blev kun nogle Faar udstillede, idet Forholdene ikke tillod et Fremmøde med mange Dyr. Udstillingen omfattede Produkter fra Husflids-arbejdet og Produkter fra Fiskerivirksomheden samt iøvrigt ældre og nyere Landbrugsredskaber og en Del Billeder fra færøsk Erhvervsliv og Natur.

Sidst men ikke mindst bør det mindes, at 15 Landbrugere fra Færøerne i Sommer foretog en Rejse til Udstillingen paa Bellahøj og derefter en Tur gennem Danmark. Det kgl. danske Landhus-holdningsselskab gav en rigelig Støtte til denne Rejse, der tillige blev støttet fra privat Side, og Selskabet planlagde Rejsen med Bistand fra Landøkonomisk Rejsebureau, hvorhos Selskabet lod en af sine Funktionærer vejlede de færøske Rejsende paa væsentlige Dele af Turen. Deltagerne vil sent glemme denne Rejse og den store Venlighed og Forekommenhed, de mødte, hvor de kom frem, og de mange og nye Indtryk, de fik.